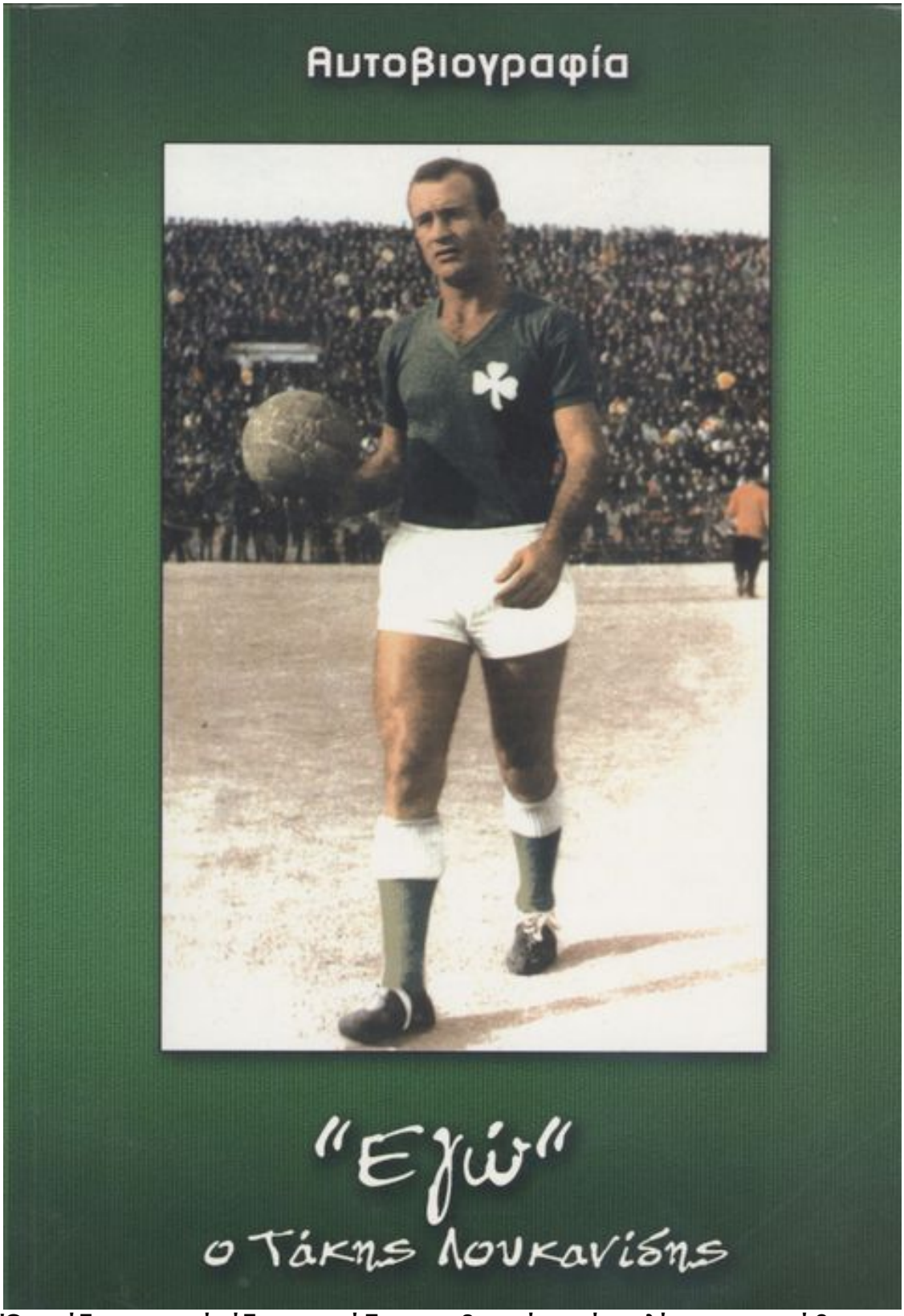

Ώρα έξι και μισή, έξω σκοτάδια και βροχή ανοίγω λίγο το παράθυρο να φρεσκάρει τον αέρα στην άδεια αίθουσα. Το βλέμμα μου πέφτει στην σωρεία των βιβλίων πάνω σε «ορφανό» γραφείο. Στην κορυφή τους, δεσπόζει το πράσινο πλαίσιο της

έκδοσης που αφορά την αυτοβιογραφία του Τάκη Λουκανίδη.

Η πρώτη φορά που πήγα στο γήπεδο ήταν κάπου στις αρχές της δεκαετίας του '70. Στη Λεωφόρο είχα δει τη γενιά του Wembley, στη Νέα Σμύρνη τον συμπαθή Πανιώνιο των διεθνών Χάιτα και Δέδε. Αργότερα στα Φιλαδέλφεια την αέρινη Α.Ε.Κ. των Παπαϊωάνου, Μαύρου & Ντούσαν, στην Τούμπα τον Μεγαλέξανδρο Κούδα και στο Καυτατζόγλειο το μάγο Βάσια.

Τον Νεοτάκη Λουκανίδη όμως, δεν τον πρόλαβα, δεν τον είδα ποτέ αγωνιζόμενο. Καταλάβαινα όμως ότι ανήκε στους παίκτες που σε έκαναν πρώτον να πηγαίνεις στο γήπεδο και δεύτερον να συμπαθήσεις την ομάδα που έπαιζε.

Υπήρχε μια πελώρια μυθολογία που ερχόταν από τους πρεσβύτερους, από εκείνους που είχαν ζήσει την εποχή του και αναφέρονταν στην ποδοσφαιρική του προσωπικότητα αλλά και στην άστατη ζωή του.
Με τις επόμενες τέσσερις ώρες σχεδόν ελεύθερες, είχε έρθει η ώρα να φωτίσω κάπως το παρελθόν του, όπως τουλάχιστον το αντιμετώπιζε ο ίδιος.

Η αυτοβιογραφία του, δεν διεκδικεί λογοτεχνικές δάφνες, είναι γραμμένη απλοϊκά, αλλά έχει ενδιαφέρον όχι μόνον για το ποδοσφαιρικό περιεχόμενό της, αλλά και για την καταγραφή, τόπων, συνθηκών, δραστηριοτήτων.

Γεννημένος το '37 στο Μεσοχώρι Παρανεστίου Δράμας, με καταγωγή Ποντιακή, ο Λουκανίδης ανήκει στην μεγάλη χωρία των παιδιών που βίωσαν άκρως τραυματικά την Κατοχή. Ο πατέρας του απαγχονίστηκε από τους Βούλγαρους, ο ίδιος αναγκάστηκε να μεγαλώσει σε ορφανοτροφείο, η μητέρα του στην Πρόνοια και όλη η πολυμελής οικογένεια αγωνίστηκε, ώστε να καταφέρει να επιβιώσει.

Έτσι, η περιγραφή των παιδικών του χρόνων, είναι μια χρήσιμη κατάθεση για εκείνα τα ζοφερά χρόνια. Το αυτό και για την περίοδο που μεγάλωνε στο ορφανοτροφείο όπου μας φέρνει πολύτιμες πληροφορίες για τον τρόπο που ζούσαν, όσα παιδιά αντιμετώπιζαν το φάσμα της ορφάνιας και της ανέχειας.

Τα ίδια ισχύουν και για την υπόλοιπη αφήγηση. Μας δίνει δηλαδή μια δική του, ισχυρή και

χρήσιμη δόση των συνθηκών που επικρατούσαν. Σε αυτό το δρομολόγιο, μιας πράγματι περιπετειώδους και σε μεγάλο βαθμό άνισης ζωής, ήταν η μπάλα, που του έδωσε το εισιτήριο για μια καλύτερη, πιο ενδιαφέρουσα και από κάθε άποψη πλούσια πορεία.

Φωτίζει κάποια σημεία, τόσο της κοινωνίας όσο και προσωπικά, αλλά θα βρεθούν αρκετοί να ισχυριστούν ότι επισταμένως αφήνει άλλα στη σκιά.

Στη συνείδησή μου, έχουν πλέον καταγραφεί τα εξής. Πρώτον: Ποδοσφαιρικά, δεν χωρούσε στην Ελληνική πραγματικότητα. Ήταν ένα εξώκοσμο ταλέντο για την Ελλάδα του '60. Δεύτερον: Γεννήθηκε λάθος εποχή. Αν ήταν γεννημένος μια γενιά αργότερα θα ήταν διαφορετικά τα αποτελέσματα. Τρίτον και πιθανότατα σημαντικότερο, υπήρξε σε μεγάλο βαθμό αυτοκαταστροφικός. Αδίκησε εαυτόν και ταλέντο.

Ατυχώς, δεν κατάφερε να αφομοιώσει την τεράστια μεταβολή, του να μετατραπεί από άγνωστο επαρχιωτόπουλο σε ένα Πανελλήνιο ίνδαλμα. Δεν μπόρεσε να τιθασεύσει την μεγάλη αλλαγή από την Κομοτηνή και τη Δράμα της δεκαετίας του '50 στην Αθήνα της δεκαετίας του '60. Η πρωτεύουσα στάθηκε καταλύτης για μια ζωή ισόρροπη.

Θαρρώ δε, ότι μέσα από τα καταγραφόμενα γίνεται σαφές ότι δεν κατάφερε ούτε να αξιοποιήσει, ούτε διαχειριστεί την επιτυχία του. Επαγγελματικά σφάλματα, ερωτικές περιπέτειες, περιουσίες χαμένες στο τζόγο, παραμονές σε σωφρονιστικά ιδρύματα και αταίριαστη νυκτερινή ζωή για αθλητή. Πολλά off side, για να χρησιμοποιήσω ποδοσφαιρικό ρόλο. Από αυτήν την άποψη, οι περιπέτειές του αποτελούν αναμφίβολα μια μεγάλη προίκα. Από την άλλη πλευρά όμως, είναι μια ακολουθία σπάνιων και χαμένων ευκαιριών.

Τέλος, τον Νεοτάκη Λουκανίδη τον σημάδεψαν οι απώλειες. Έχασε τον πατέρα του στην

ηλικία των επτά ετών, στην εφηβεία τον μεγάλο του αδελφό, ενώ εξηντάρης πια, έχασε τον τριαντάχρονο γυιό του. Άλλη μια σπάνια ακολουθία σοβαρότατων, βαθιών πληγμάτων. Γίνεται επίσης αντιληπτή η σημαντική θέση της μητέρας του στη ζωή του, η επιρροή της, παρά το γεγονός ότι δεν μπόρεσε να τον κρατήσει σε μια λιγότερο περιπετειώδη πορεία.

Χωρίς, επαναλαμβάνω, να διεκδικεί συγγραφικούς επαίνους, τούτη η αυτοβιογραφία, αποτελεί ένα χρήσιμο πάροχο πληροφοριών, σε όσους ενδιαφέρονται για την εικόνα του τόπου, της κοινωνίας μας και του αθλητισμού από τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια έως τη δεκαετία του '70.

Είχαν περάσει τέσσερις ώρες και κάτι ψιλά, από την ώρα που ξεκίνησα την ανάγνωση, είχε ξημερώσει μα ακόμα *«η βρόχα έπεφτε στρέιτ θρού»*, όπως μονολογούσε και ένας, σχεδόν, σύγχρονος, με τον Νεοτάκη, λαϊκός συνθέτης και ερμηνευτής, ο Γιώργος Ζαμπέτας. Έχοντας ζήσει στις παρυφές εκείνων των εποχών, πρέπει να πω, ότι η νοσταλγία μου για αυτές, είναι μάλλον αδικαιολόγητη...